

A Kecskeméti Járásbíróság

útján,

Alkotmánybíróság

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 26.§(1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 176.§(1) bekezdésének j.) pontjának alaptörvénybe ütközését és az Abtv. 41.§(1) bekezdésének megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

[1] Az indítványozó felperes elsődlegesen annak megállapítása iránt terjesztette elő keresetét, hogy az alperessel 2008. október 7. napján megkötött fogyasztói kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), e) pontjai alapján érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés határozathozatalig terjedő hatályossá nyilvánítását kérték az F/5. számú melléklet alapján. Másodlagosan a szerződés részletes érvénytelenségének megállapítását kérték arra hivatkozással, hogy a szerződés 11.2. pont szerint felszámított „kezelési költség” a Ptk. 209. § (1) és (3) bekezdései alapján tisztességtelen és az érvénytelenség jogkövetkezményeként a tisztességtelen kikötés szerződésből való kihagyását kérték. Azon kikötések tisztességtelenségének megállapítás esetére, amelyek a felek vagyoni viszonyait is érintik – ilyen a kezelési költség – az erre vonatkozó elszámolást az F/10. számú melléklettel csatolták.

[2] Az elsőfokú bíróság a 8.P.21.837/2018/5. számú végzésével a keresetlevelet visszautasította a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pont alapján, hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve. A bíróság rögzítette, hogy a 2014. évi XL. törvény (DH2) 37.§(1) bekezdésének a keresetlevél nem felelt meg mivel bár „Az elsődleges kereset vonatkozásában megjelölték a hatályossá nyilvánítás jogkövetkezményét, azonban csak utaltak a mellékletbeli elszámolásra, maga a keresetlevél nem tartalmazott ezen alapuló határozott kérelmet. A másodlagos kereset vonatkozásában sem adták elő, hogy az általuk tisztességtelennek tartott kikötés kiesése esetén összességüként mi a határozott kérelmük.”

[3] Azaz a tényadatokat figyelembe véve első fokú bíróság keresetlevelet a Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja alapján azért utasította vissza, mivel a DH2 tv. 37.§(1) bekezdésében megfogalmazott „A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összességüként is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie. „ követelménye azért nem teljesült, mivel az összességüként vonatkozásában a felperes indítványozó ezen összességüként nem magában a keresetlevélben, hanem annak „mellékleteként” szerepeltette.

[4] Az indítványozó fellebbezése folytán a másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék az 1.Pkf.20.361/2019/2. számú végzésével a Járásbíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság indokolása annyiban tér el az első fokú bírósághoz képest, hogy az indokolás szerint „*Annyiban megfelel a felperesi érvelés, hogy az elsődleges kereseti kérelem a DH2 tv. 37. § (1) bekezdés szerinti módon, a szerződés határozathozatalig terjedő hatályossá nyilvánításának jogkövetkezményen túl az F/5. alatt csatolt táblázatra utalással fogalmazta meg az érdemi részben a kereseti kérelmet.*”, míg a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában az indítványozó csupán a mellékletek között utal az F/10. alatt csatolt táblázatra, emiatt a kereset továbbra sem felel meg a Pp. 170.§(2) bekezdésének, ezért a Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja alapján a keresetlevél hiánypótlási felhívás nélküli visszautasításának van helye.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Kecskeméti Törvényszék az 1.Pkf.20.361/2019/2. számú végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Indítványozó jogi képviselője a Kecskeméti Törvényszék az 1.Pkf.20.361/2019/2. számú végzését 2019. 06.05. napján vette át, így az Abtv. 30.§(1) bekezdésében foglalt 60 nap még nem járt le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Kecskeméti Törvényszék az 1.Pkf.20.361/2019/2. számú végzése, ezúton pedig a támadott Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja az indítványozóra nézve tartalmaz rendelkezést, indítványozó a felperes.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

[5] A Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja alapján „(1) A bíróság hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve - a keresetlevelet visszautasítja, ha

j) az nem tartalmazza a 170. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket vagy a felperes nem csatolta a 171. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket, „

[6] Álláspontunk szerint a támadott jogszabály sérti az állampolgároknak – így az indítványozónak – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azzal, hogy a bírósághoz való fordulás jogának korlátozását, a polgári peres eljárásban törvény teljes egészében jogalkalmazó mérlegelési jogkörébe utalja.

[7] Az alapvető jogsérelem abban mutatkozik meg, hogy a bíróságnak kötelezően a hiánypótlási felhívás mellőzésével jogában áll visszautasítani a keresetlevelet, amennyiben „álláspontja szerint” az a Pp. 170.§-ában foglaltaknak nem felel meg. Ez alapján a törvény, a bírósághoz való fordulás jogát nem csak formai, hanem olyan tartalmi követelményeknek való megfeleléség vonatkozásában is korlátozza, amely már a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó anyagi jogi elbírálás körébe tartozik.

[8] Ez azonban már a tisztességes eljáráshoz való jogon belül, a bírósághoz való fordulás részjogosítványát érintően is teret enged(het) a bírói önkény alkalmazásának, amelynek során egyértelműen sérül(het) az állampolgárok tisztességes bírósági eljáráshoz való joga.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Megsértett alapjogok:

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése

„1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. „

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése:

„(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. „

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

[9] A Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja alapján „(1) A bíróság - hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve - a keresetlevelet visszautasítja, ha

j) az nem tartalmazza a 170. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, illetve alaki kellékeket vagy a felperes nem csatolta a 171. §-ban, illetve törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket, „

A Pp. 170.§-a szerint:

„(1) A keresetlevél bevezető részében fel kell tüntetni:

a) az eljáró bíróság megnevezését,

b) a felek nevét, perbeli állását, a felperes azonosító adatait, az alperes ismert azonosító adatait, de legalább lakóhelyét vagy székhelyét, és

c) a felperes jogi képviselőjének nevét, székhelyét, telefonszámát, elektronikus levélcímét, több jogi képviselő esetén a hivatalos iratok átvételére kijelölt jogi képviselő nevét.

(2) A keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni:

a) a bíróság ítéleti rendelkezésére irányuló határozott kereseti kérelmet,

b) az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján,

c) az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tényeket,

d) az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést, és

e) a tényállításokat alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat az e törvényben meghatározott módon.

(3) A keresetlevél záró részében fel kell tüntetni:

a) a per tárgyának az értékét, valamint a meghatározásakor figyelembe vett tényeket és jogszabályhelyet,

b) a bíróság hatáskörét és illetékességét - ha az ügyben külföldi elem van, a joghatóságát is - megalapozó tényeket és jogszabályhelyet,

c) a megfizetett illeték összegét és megfizetési módját, vagy az eljárási illeték megfizetésének hiányában a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet, illetve jogszabály által biztosított illetékfizetés alóli mentesülés esetén ennek alapjául szolgáló tényeket és jogszabályhelyet,

d) a nem természetes személy fél perbeli jogképességét, a fél törvényes képviselőjeként megjelölt személy és a meghatalmazott perbeli képviseleti jogát megalapozó tényeket és jogszabályhelyet, és

e) a záró részben feltüntetett tényeket alátámasztó bizonyítékokat.

(4) Keresethalmazat esetén a (2) bekezdésben foglaltakat keresetenként kell teljesíteni, feltüntetve a keresetek egymáshoz való viszonyát és - egymással eshetőleges viszonyban álló több kereset esetén - az elbírálás kért sorrendjét is.

(5) A keresetlevélben feltüntethető az alpereshez intézett, indokolt felhívás

a) állítási szükséghelyzet esetén valamely tény állításához szükséges információ szolgáltatására, illetve

b) bizonyítási szükséghelyzet esetén bizonyítási eszköz csatolására.

171. § [A keresetlevél mellékletei]

(1) A keresetlevélhez csatolni kell:

a) a meghatalmazást, kivéve, ha a meghatalmazás a rendelkezési nyilvántartásban e törvényben foglaltaknak megfelelően szerepel vagy az általános meghatalmazás az általános meghatalmazások országos és közhiteles nyilvántartásában szerepel,

b) a keresetlevél érdemi részében feltüntetett bizonyítékot, és

c) a keresetlevél záró részében feltüntetett bizonyítékot, költségkedvezmény iránti kérelem vagy jogszabályon alapuló költségkedvezmény esetén jogszabályban előírt iratokat.

(2) Az idegen nyelvű irathoz csatolni kell annak legalább egyszerű magyar nyelvű fordítását."

[10] Álláspontunk szerint jól látható, hogy amíg a Pp. 170.§(1) és (3) bekezdése, valamint a Pp. 171.§-a leginkább formai követelményrendszer állít a keresetlevél befogadhatóságához, úgy a Pp. 170.§(2) bekezdése – különösen annak a.), b.), d.) pontjai –, és a Pp. 170.§(4) bekezdése sokkal inkább olyan tartalmi követelményeket írnak elő, ahol adott esetben számos ponton eltérhet a bíróság és a fél vagy a fél jogi képviselőjének a **jogi álláspontja**.

[11] Ilyenek a „**kereseti kérelem határozottsága**”, ehhez kapcsolódóan „**az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés**”, **keresethalmazatra vonatkozó előadás**.

[12] E körben meg kell jegyezni, hogy a fentieket a Pp. a bírósághoz való fordulás „**alap**” követelményeként „elvárja” a jogi képviselő nélkül eljáró féltől is, azzal, hogy ebben az esetben a Pp. 248.§(1) bekezdése alapján egyszeri hiánypótlásnak is helye van.

[13] Általánosságban megfogalmazva a Pp. visszautasítás terhe mellett megköveteli a felperestől, hogy a kereseti kérelme lényegében szó szerint megegyezzen - helyt adás esetén - a bíróság majdani határozatával, és „**az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés**” körében tulajdonképpen a kereseti kérelem indokolása is ennek feleljen meg.

[14] Ez viszont lényegében azt jelentené, hogy a Pp. a felperestől egy bírósági határozat elkészítését kívánja – már ami a rendelkezést és az indokolást illeti – meg. Ellenkező esetben a bíróság mérlegelési körébe adja azt, hogy a keresetet tárgyalni kívánja-e avagy sem. /Visszautasítja-e azt vagy sem/

[15] Ezt csak tetézi, hogy a jogi képviselővel eljáró fél esetén a jogi képviselőnek még csak módja sincs kommunikálni a bírósággal – hiánypótlás kötelező mellőzése -, amennyiben közöttük esetleges eltérő jogértelmezési kérdés merülne fel.

[16] Ugyanakkor, mint a jelen ügyben is jól látható a felperes ki van téve annak a bírói önkénynek, hogy egy adott bíróságnak éppen mi felel meg és mi nem. Hiszen jelen ügyben például amíg az első fokú bíróság „problémája” az volt, hogy az elszámolást a felperes csupán „mellékletként” és nem a keresetben szerepeltette, úgy a másodfokú bíróság már csak a másodlagos kereseti kérelmet találta határozatlannak és azt sem a „mellékletek” miatt, hanem mert arra a felperes konkrétan a kérelemben nem utalt, csupán a bizonyítékok között sorolta fel.

Azaz, a bíróság számára vitán felül rendelkezésre álltak a kereset elbírálásához szükséges jogi és ténybeli, valamint a törvény által megkövetelt elemek, azonban az ezzel kapcsolatos mind az első- és másodfokú bíróság, mind pedig a jogi képviselő általi jogértelmezés háromféleképpen eltérő volt.

[17] Az Alkotmánybíróságnak ugyan kizárólag a panaszban előtárt tényállást mutathatjuk be azonban, indítványozó jogi képviselője számos, a jelen ügytől eltérő még inkább megbotránkoztató indokolásokat is tudna csatolni, olyanokat ahol egész egyszerűen nem értette a bíróság a kérelem indokolását, a jogi képviselő és a bíróság nem értett egyet a keresethalmazat fajtájával stb ..

[18] Ezek álláspontunk szerint olyan jogalkalmazási kérdések, amelyek jóval túlmutatnak a bírósághoz fordulás jogának alkotmányosan korlátozható formai követelményein, és sokkal inkább a jogalkalmazó anyagi jogi „elő”- bírálatának a függvényévé teszik ezt az alapvető jogot, ami súlyosan sértheti a fél tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

[19] Az Alkotmánybíróság 24/2018 (XII. 28.) határozata szerint is :

*Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezése során számos, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványt nevesített már. **Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga**, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság követelménye, továbbá az észszerű időn belüli elbírálás.*

*Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint amíg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jog abszolút, azaz korlátozhatatlan, addig az egyes részjogosultságok más alapjogok vagy alaptörvényi értékek viszonylatában **a szükségesség/arányosság kritériumrendszerében érvényesülnek** {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [27]}, azaz azok korlátozása adott esetben lehetséges. „*

[20] Az 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat szerint:

„A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező bírósághoz fordulás joga nem egyszerűen azt jelenti, hogy valaki kérelemmel fordulhat a bírósághoz, és ezzel megindíthatja a bírósági eljárást, ha valamely joga vagy kötelezettsége vitássá válik, hanem hogy a jogvitát a bíróság érdemben bírálja el, és arról érdemben, végrehajtható határozatával, végérvényesen döntsön.”

[21] A 36/2014. (XII. 18.) AB határozat ezzel összefüggésben visszautalt az 59/1993. (XI. 29.) AB határozatra is, miszerint „[a] bírósághoz való fordulás alapvető joga nemcsak a beadványok

előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A személyek alanyai, alakítói és nem tárgyai, »elszenvedői« a bírósági eljárásnak.”

[22] A bírósághoz fordulás jogából következően tehát a bíróságok a kereseti kérelem valamennyi elemének érdemi megvizsgálására (a kereseti kérelem kimerítésére) kötelesek. Ez álláspontunk szerint azt is magában foglalja, hogy amennyiben a kereseti kérelem minden törvény által előírt „kelléket” tartalmaz, úgy a jogalkalmazónak nem állhatna jogában az állampolgár bírósághoz forduláshoz való jogát korlátozni, pusztán azért, mert azok számára adott esetben nem érthetőek, vagy a kereseti kérelemnek nem egy adott pontján, oldalán szerepelnek. Ezt már az érdemi tárgyaláson kellene megtárgyalni, ahol is feleknek jogában áll(na) az ennek megfelelő nyilatkozatokat előterjesztnie. Ez külön kapcsolódik a Pp. 203.§-ához azonban jelen panaszunkban erre nem kívánunk kitérni.

[23] Ehhez kapcsolódik az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése is amely szerint, „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

[24] Ezzel összefüggésben az emberi jogok korlátozására vonatkozó általános formai követelményt már a francia deklaráció 4. cikke is megfogalmazta: »A természetes jogok gyakorlásának korlátait csak törvény állapíthatja meg«

[25] Jelen esetben pedig lényegében törvény engedi jogalkalmazó számára, hogy a jövőben az alapvető jogok korlátozásáról ne csak törvény rendelkezessék, hanem a törvénytől függetlenül egyedi döntések révén a jogalkalmazó is.

[26] Nem szabad elfeledkeznünk arról sem, hogy ha a bíróság megsérti a Pp. 279.§(1) bekezdésében -1952-es Pp. 206.§ - foglalt mérlegelési és jogértelmezési szabályokat (önkéntesen mérlegel vagy értelmez jogot), akkor megsérti-e a peres félnek a tisztességes tárgyaláshoz való alkotmányos jogát. **Ha a bíróság önkényesen mérlegel, vagy értelmez jogot, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát,** mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat. **Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.** Ezt lényegében az Alkotmánybíróság IV. 333/2016 számon hozott határozata III. rész 23. pontja is megerősíti.

[27] Mindezeket a támadott törvényi rendelkezés lehetővé teszi, ezért az alkalmas arra, hogy már a bírósághoz forduláshoz való alapvető jogát az állampolgárnak – jelen esetben indítványozónak – a szükségesnél jóval nagyobb mértékben korlátozza. Álláspontunk szerint az 1952-es Pp.-ből nem véletlenül maradt ki ez a „lehetőség” az idézés kibocsátása nélküli elutasítások lehetséges okai körében.

[28] Lényegesnek tartjuk még megemlíteni, hogy ezt a problémát nem oldja fel a Pp. 178.§(1) bekezdésében foglalt harminc napon belüli joghatályok fennmaradásával előterjeszthető kereset sem, hiszen ebben az esetben is fennáll annak a lehetősége, hogy a bíróság újabb jogértelmezési „hibát” talál a keresetlevélben, ami ugyanúgy ellehetetlenítheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.

[29] Ugyancsak említés szintjén adjuk elő, hogy álláspontunk szerint az sem véletlen, hogy e körben az illetékekről szóló 1990. évi XCII. törvény (Itv.) 57.§(1) bekezdés a.) pontját 2018. november 24. napi hatállyal akként módosították, hogy az ilyen visszautasítás a korábbi mérsékelt illeték helyett, immáron illetékmentes. Ennek nyilvánvaló oka álláspontunk szerint az, hogy az ilyen eltérő/önkéntes jogértelmezéseken alapuló kereset-visszautasításokat legalább illetékterherrel ne szankcionálják. Azaz vélelmezhetően maga a jogalkotó is „érzi”, hogy a Pp. 176.§(1) bekezdés j.) pontja minimális esetben is súrolja az Alkotmányosan elfogadható határokat.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A Kecskeméti Törvényszék végzése végrehajthatóságának felfüggesztését nem kérelmeztük.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Csatolom a jogi képviselő részére nyújtott meghatalmazást.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

A Kecskeméti Járásbíróság 8.P.21.837/2018/5. számú végzése

A Kecskeméti Törvényszék 1.Pkf.20.361/2019/2. számú végzése

Kecskemét, 2019. július 3.

